

קונם י"ן פרק שמיני נדרים

(א) ויניין מוספות סוטה ד: ד"ה ענקין, (ב) ונסם ד"ה ז"ה פ"ג, (ג) ונכנס פ"ד מ"ה, (ד) ויניין נ"ג מ"ק כח: (ה) ונכנס י"ב, (ו) ונ"ב, (ז) ונ"ב, (ח) ונ"ב, (ט) ונ"ב, (י) ונ"ב.

מוסרום משום גול שמתאסו מהן הצעלים: **ופטורום מן המעשר**. **מוסרום** מהפיקר' וניהו: **מרייהו**. **צעלים** של תאנים: **והופולו נו'**. **דשרו** למיכל כל אדם: **משום סניוה מילתא**. כלומר מרוע לז' היה אומר כן ולא משום עין יפה דעדיין לא הפיקרין: **לאשכחיה**. לרבי טרפון גופיה דקאפלו מן התאנים.

מוסרום משום גול שמתאסו מהן הצעלים: **ופטורום מן המעשר**. **מוסרום** מהפיקר' וניהו: **מרייהו**. **צעלים** של תאנים: **והופולו נו'**. **דשרו** למיכל כל אדם: **משום סניוה מילתא**. כלומר מרוע לז' היה אומר כן ולא משום עין יפה דעדיין לא הפיקרין: **לאשכחיה**. לרבי טרפון גופיה דקאפלו מן התאנים.

כד א ב ג מ"י פ"ו מהל' ת"מ ה' י"ו פ"ו מהל' משה הלל' ד טו"ש ע' יו"ד ס' רמו ספ"י כח דהג"ה:
כה ד טו"ש ע' ג [נטו"ש ע' ס:]
כו ה מ"י פ"ו מהל' ת"מ ה' י"ו פ"ו מהל' משה הלל' ד טו"ש ע' יו"ד ס' רמו ספ"י כח דהג"ה:
כז ה מ"י פ"ו מהל' ת"מ ה' י"ו פ"ו מהל' משה הלל' ד טו"ש ע' יו"ד ס' רמו ספ"י כח דהג"ה:
כח ה מ"י פ"ו מהל' ת"מ ה' י"ו פ"ו מהל' משה הלל' ד טו"ש ע' יו"ד ס' רמו ספ"י כח דהג"ה:
כט ה מ"י פ"ו מהל' ת"מ ה' י"ו פ"ו מהל' משה הלל' ד טו"ש ע' יו"ד ס' רמו ספ"י כח דהג"ה:
ל טו ספ"י א:]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר אינו לו לטרפון כ"ל ותיבת לו נמחק: (ב) שם קודש נשעו מול כ"ל ותיבת כלי נמחק וכן לקמן: (ג) שם בכתבה של תורה שהוא קיים לעולם ועד על אמת כ"ל ותיבת לו ואתו ו' שם אשנה: (ד) שם אשנה נמחק: (ה) שם אלא למוד מהכנה: (ו) שם דר' טרפון משוער ע"ד גדול: (ז) שם וני דוד כהנים היו רבי כהנים היו אלא מה כן ע"ל: (ח) רש"י ד"ה אלא וכו' דאם שרי ליה:

מוסף רש"י

אל תעשה עטרה. לכני מורה להתגדל בהם. שלא תלמד על מנת ליטול עטרה שיקראו אותך רב ותמנה נה. ואל תעשה קרדום לחפור בה. שאלס עושה בו מלאכה וכן לא תלמד אותה על מנת שאלס תעשה נביות. שאלס תלמד אותה כשר, אלא על מנת ללמד חכם (אבות פ"ד ת"ח).

תוספות

הוקפלו בהו מותרות שהפעלים מפקרין אותם: ופטורין מן המעשרה כהפסד: שנשתמשה בכתבה של תורה. שהניחו אותו האיש בשביל כבוד תורתו: וא"ה אבמאי צידר. מלי היה ליה למיעבד כיון שלא היה רועה לניחו בענין אחר בשלמא אי היה שבין ליה כי אמר הוקפלו רוב המקצועות ימח שהיה מנטער על מה שלא אמר לו: לאהבה את ה' אלהיך. משמע מלהבת הבורא ולא לכבוד עמך: שרוליגרא. כלומר פסוק דין שלי תמילא:

תנא הוקפלו רוב המקצועות מותרות משום גול ופטורות מן המעשרות רבי ורבי יוסי בר רבי יהודה איקלעו לההוא אתרא בזמן שהוקפלו רוב המקצועות רבי היה קא אכיל רבי יוסי בר ר' יהודה לא אכיל אתא מרהון אמר להו אמאי לא אכיל רבנן הוקפלו רוב המקצועות הוא ואף על פי כן לא אכיל ר' יוסי בר ר' יהודה קסבר משום סניות מילתא הוא דקאמר הדין גברא רבי חמא בר רבי חנינא איקלע לההוא אתרא בזמן שהוקפלו רוב המקצועות הוה קאכיל היב לשמעיה לא אכיל אמר ליה אכול כך אמר לי רבי ישמעאל בר רבי יוסי משום אביו הוקפלו רוב המקצועות מותרות משום גול ופטורות מן המעשר ר' טרפון אשכחיה ההוא גברא בזמן שהוקפלו המקצועות דקאכיל אחתיה בשקא ושקליה ואמטייה למשריה בנהרא אמר (א) לו אוי לו לטרפון שוזה הורגו שמע ההוא גברא שבקיה וערק אמר רבי אבהו משום ר' חנניה בן גמליאל כל ימיו של אותו צדיק היה מצמער על דבר זה אמר (א) אוי לי שנשתמשת בכתרה של תורה ואמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן (ב) כ"ל המשתמש בכ"ל קודש שנעשו (ג) כ"ל חול שנאמר ובוואו בה פריצים וחיללוהו כיון שפרצום נעשו חול נעקר מן העולם דכתיב (ד) בה בליילי קטיל בלשצר המשתמש בכתרה של תורה שהוא (ה) חי וקיים לעולם על אחת כמה וכמה ורבי טרפון כיון דכי אכיל דהוקפלו רוב המקצועות הוה אמאי צעריה ההוא גברא משום דההוא הוה גנבי ליה ענבי כולה שתא וכיון דאשכחיה לר' טרפון סבר היינו דגנבן אי הכי אמאי ציער נפשיה משום דרבי טרפון עשיר גדול הוה והוה ליה לפייסו בדמים תניא (ו) לאהבה את ה' אלהיך לשמוע בקולו ולדבקה בו (ז) שלא יאמר אדם אקרא שיקראוני חכם אשנה שיקראוני רבי (ח) אשנן שאהיה זקן ואשב בישיבה אלא (ט) למוד מאהבה וסוף הכבוד לבא שנאמר (י) קשרם על אצבעותיך כתבם על לוח לבך ואומר (יא) דרכיה דרכי נועם ואומר (יב) עין חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר רבי אליעזר בר ר' צדוק אומר (יג) עשה דברים לשם פעלם ודבר בהם לשמם (יד) אל תעשה עטרה להתגדל בהם ואל תעשה קרדום להיות עודר בו וקל וחומר ומה בלשצר שלא נשתמש אלא בכ"ל קדש שנעשו כ"ל חול נעקר מן העולם המשתמש בכתרה של תורה על אחת כמה וכמה אמר רבא דשרי ליה לאיניש לאודועי נפשיה באתרא דלא ידעי ליה דכתיב (טו) ועבדך ירא את ה' מנעוריו אלא קשיא דר' טרפון (טז) דעשיר גדול היה והוה ידיעי ליה הא באתרא דלא ידעי ליה אמר רבא דשרי ליה לצורבא מרבנן למימר צורבא מרבנן אנא שרו לי תיגראי ברישא דכתיב (יז) ובני דוד כהנים היו (יח) מה כהן נומל בראש וכהן מנא לן דכתיב (יט) וקדשתו כיו את לחם (כ) אלהיך הוא מקריב (כא) ותנא דבי רבי ישמעאל וקדשתו לכל דבר שבקדושה לפתוח

פירוש הרא"ש

הוא היה לו לרבי צדוק בדמים ושלם לו כל התאנים שגנבו לו: עשה דברים לשם פעלים. לטעם על הקב"ה שפעל הכל למעננו: ודבר בהן לשמן. כל דבורך ומשךך דבריה תורה יהיה לשם התורה כגון לטעם ולשכח ולתקן לקח ופולפל ולא לקטעם עשרה להתגדל בהם. שאלמדו כדי להשתמר ולהתגדל: ולא קרדום להתדך בהם. שאלמדו כדי שיהיה עלי מלאכה להפרינס בה: בארתא רבא ידעי ליה. כדי שלא יזולו כבודו ורומו ועשנו: שרו לי תגראי ברישא. פסקו לי דיני שלם אבטנל מלמודי: לכל דבר שבקדושה. ככל דבר שיראה גדול ומקודש:

תורה אור השלם

1. והסבות פני מרחם ויחללו את צפוני וקאו בה פריצים וחיללוהו: יחוקאל ז כב
2. בה בליילי קטיל בלאשצר מלפא דינאל ה ל
3. לאהבה את ה' אלהיך לשמע בקולו ולדבקה בו פי הוא ותיך וארך ימך לישבת על דאדמה אשר נשבע ה' לאבתך לאברהם לייצחק וליעקב ליתר להם: דברים ל כ
4. קשרם על אצבעותיך כתבם על לוח לבך: משלי ג
5. דרכיה דרכי נועם וקל התיבתיה שלום: משלי ג י
6. עין חיים היא לפתוחיכם בה ותמכיה מאושר: משלי ג יח
7. ותיקני אתך מאתך וירחיני וישאך על אשר לא ארע ויבאתי להגיד לאתחאב ולא ימאצא ותרנגי ועבדך ירא את ה' מנערי: מלכים א יח ב
8. יהללך זך ולא פיך נכרי ואל שפתיה: משלי כו ב
9. והבנהו בן יהודיע והבתינו והפלתנו ובני דוד כהנים יקו: שמואל ב ה יח
10. וקדשתו כיו את לחם אלהיך הוא מקריב קדש יתה לך פי קדוש אני: מקדשכם: יקרא כא ח

ליון הש"ס

גמ' אוי לו שנשתמשת. עיין ז"ק דף טו ע"ב ומהרש"ל ח"א ע"ס: שם כיון שפירוש עשיר חול. עיין גמ' ע"ז דף נג ע"ב: שם שרו לי תיגראי ברישא. עיין שנוטע דף ל ע"א:

הוא היה לו לרבי צדוק בדמים ושלם לו כל התאנים שגנבו לו: עשה דברים לשם פעלים. לטעם על הקב"ה שפעל הכל למעננו: ודבר בהן לשמן. כל דבורך ומשךך דבריה תורה יהיה לשם התורה כגון לטעם ולשכח ולתקן לקח ופולפל ולא לקטעם עשרה להתגדל בהם. שאלמדו כדי להשתמר ולהתגדל: ולא קרדום להתדך בהם. שאלמדו כדי שיהיה עלי מלאכה להפרינס בה: בארתא רבא ידעי ליה. כדי שלא יזולו כבודו ורומו ועשנו: שרו לי תגראי ברישא. פסקו לי דיני שלם אבטנל מלמודי: לכל דבר שבקדושה. ככל דבר שיראה גדול ומקודש: